

§ 11. Remiss av Kulturstrategiskt program för Stockholms stad

Dnr 1.6-534/2020

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-10-15.

Det kulturstrategiska programmet för Stockholms stad beskriver kulturens betydelse ur flera perspektiv. Med utgångspunkt från både Agenda 2030 och Vision 2040 ska Stockholms stad bidra till hållbarhet och utvecklas genom kultur. Samverkan med ett flertal aktörer är en förutsättning för att staden ska kunna erbjuda ett rikt kulturliv som lockar flera målgrupper. Det kulturstrategiska programmet utgår från två perspektiv:

- Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur samt
- Ett kreativt och attraktivt Stockholm

Dessa perspektiv utgör grunden för fem strategiska områden som ska utveckla kulturen genom nya former av samverkan.

Äldreförvaltningen anser att det kulturstrategiska programmet har ett brett perspektiv på kultur och beskriver både utmaningar och möjligheter. Dock saknas det ett äldreperspektiv som spänner över den breda grupp som personer 65 år och äldre utgör. Kultur bidrar till demokrati och berikar människors liv. För att tillgången till kultur ska öka för äldre behöver det ytterligare utvecklas i programmet hur till exempel ny teknik kan underlätta för personer som inte längre har möjlighet att ta sig till en fysisk plats. Att även se över hur lokaler som redan har verksamhet för äldre kan inkluderas för kulturutbud kan öka tillgängligheten för flera i målgruppen äldre.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl (V) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservationer

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget framlagda förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver utöver anföra

Vi uppfattar denna strategi mer som en vision än en strategi – strategin innehåller inga konkreta mål att uppnå utan snarare önskemål. Många av önskemålen berör även sådant som Kulturnämnden har litet egentligt inflytande över – det talas mycket om samarbete med utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden men då programmet inte är framskrivet tillsammans med dessa så framstår även detta mer som önsketänkande än som faktiskt styrande mål.

Programmet är på det sättet typiskt för den kulturpolitik som de två senaste åren präglat Stockholms kulturpolitik. Det är ingen brist på fina ord om kulturen men betydligt sämre med praktiska förutsättningar och en politik som leder till de fina ord som präglar förslaget till kulturstrategiskt program. Det konstateras i programmet att *”Stockholm sedan millennieskiftet haft en positiv utveckling med växande befolkning, ett expansivt näringsliv och en stark kommunal ekonomi. Det har gett förutsättningar för satsningar på kulturområdet. Denna ambition ligger fast också för framtiden men att satsningar är beroende av en hållbar finansiering, krav på prioriteringar och kostnadsmedvetenhet.”* Det är i mycket en omskrivning för att kulturbudgeten ökade mellan 2014 och 2018 för att därefter ha varit utsatt för betydande sparkrav.

Samverkan mellan olika aktörer är en viktig insats som skapar förutsättningar för mervärde både sett till innehåll, form och utbud. Om förhoppningar om samverkan däremot används som skäl för att minska det egna ansvaret och den egna finansieringen blir det mer problematiskt. Det är därför

avsaknaden av tydliga mål blir problematisk. Krav på ”prioriteringar, hållbar finansiering och kostnadsmedvetenhet” samtidigt som konkreta ambitioner lyser med sin frånvaro riskerar leda till fortsatt sänkta ambitioner för kulturen i Stockholm.

Förslaget till program utgår från två perspektiv: 1. Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur och 2. Ett kreativt och attraktivt Stockholm. Till att börja med skulle vi vilja se att det första perspektivet var än mer framåtsträvande och inte bara handlade om lika möjligheter att ta del av och skapa kultur utan också att alla ska få *lika* och *större* möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Inom det första perspektivet står att stadsplaneringen därför redan i tidiga skeden ska identifiera eventuella behov och pröva möjligheten att inkludera lokaler och platser för kulturupplevelser och föreningsliv. I Stockholm ska alla invånare även ha förutsättningar till eget skapande och därmed bidra till en levande och öppen stad. Vi håller med om detta men anser att det behövs mer styrande mål, vi menar att staden aktivt måste bestämma sig för att inneha lokaler i alla stadsdelar och i alla stadsutvecklingsområden för att tillgodose behov av lokaler för kultur och föreningsliv. Detta har också en tydlig koppling till folkhälsan. Kulturella aktiviteter har ofta en social dimension vilket har stor betydelse för att minska upplevd ensamhet och social isolering. Vi vet redan att det finns ett stort behov av lokaler både för förenings- och kulturlivet runt om i staden och att staden äger lokaler är enda garanten för att lokaler långsiktigt upplåts till förenings- och kulturlivet. Därför behöver staden ha styrande mål om att utveckla, behålla och tillskapa lokaler i egen ägo.

Vad gäller stadsplanering skulle vi vilja se att ett kulturstrategiskt program vågar ha som mål att staden i sin planering prövar att införa kulturytefaktor som riktvärde, på samma sätt som parkeringsnorm och grönytefaktor är etablerade riktvärden när bostadsområden och städer planeras. Att göra kulturen till en prioriterad planfråga är ett självklart mål för ett program som ändå inleder med att Stockholm växer med kultur.

Gällande målgruppen äldre och kulturaktiviteter på särskilda boende anser vi att programmet är alltför vagt formulerat. Vi menar att det ska finnas krav på att staden har uppsökande kulturaktiviteter på särskilda boenden. Programmet tar upp den pågående digitaliseringen av delar av kulturutbudet. Här ser vi en risk att äldre med bristande datorkunskaper eller fysiskt

handikapp inte får möjlighet att ta del av utbudet. Dessa grupper bör därför få hjälp och utbildning kring detta.

Vi hade gärna sett mål om att till exempel stödja och utveckla evenemang i ytterstaden, detta kan vi konstatera helt saknas i remissen. Om alla ska få lika möjligheter att ta del av och skapa kultur behöver ytterstaden prioriteras. Det räcker inte att skriva ”alla stadsdelar”. Vi saknar också skrivningar om kultursekreterarna som borde vara en given samarbetspartner i målet lika möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Vidare nämns inte stadens ”program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck” där exempel barn och elever som lever i regnbågsfamiljer ska bemötas likvärdigt och deras familjeförhållanden ska speglas i pedagogiska material, samtal och kulturaktiviteter i förskolan och skolan. Hur strategin förhåller sig till detta eller ämnar ta steg framåt går inte att utläsa av förslaget till program.

Slutligen kan vi konstatera att det inte står någonting om de nationella minoriteterna i hela programmet, detta ser vi som en stor brist. I synnerhet som Stockholms stad är förvaltningskommun för finska, samiska och meänkieli, utvecklingskommun för romsk inkludering samt att många från den judiska och romska minoriteten bor i staden. Programmet behöver kompletteras i detta avseende för att framhålla hur staden strategiskt ska lyfta och stärka de nationella minoriteternas språk och kultur i staden och förhoppningsvis samtidigt sprida kunskap och intresse om de nationella minoriteterna i staden. Vi menar vidare att man även behöver lyfta andra minoritetsgruppers språk och kulturuttryck samt involvera det i stadens alla olika arrangemang för att synliggöra de språk och kulturer som finns i staden. Det här arbetet menar vi är viktigt inte bara för de som tillhör en minoritet, oavsett om det är inom de nationella minoriteterna eller andra minoritetsgrupper, utan också för att öka förståelse, samhörighet och integration.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi uppfattar denna strategi mer som en vision än en strategi, den innehåller inga konkreta mål att uppnå utan snarare önskemål.

Programmet är på det sättet typiskt för den kulturpolitik som de två senaste åren präglat Stockholms kulturpolitik. Det är ingen

brist på fina ord om kulturen men betydligt sämre med praktiska förutsättningar och en politik som leder till de fina ord som präglar förslaget. Det konstateras i programmet att ”Stockholm sedan millennieskiftet haft en positiv utveckling med växande befolkning, ett expansivt näringsliv och en stark kommunal ekonomi. Det har gett förutsättningar för satsningar på kulturområdet. Denna ambition ligger fast också för framtiden men att satsningar är beroende av en hållbar finansiering, krav på prioriteringar och kostnadsmedvetenhet.” Det är i mycket en omskrivning för att kulturbudgeten ökade mellan åren 2014 och 2018 för att därefter ha varit utsatt för betydande sparkrav.

Samverkan mellan olika aktörer är en viktig insats som skapar förutsättningar för mervärde både sett till innehåll, form och utbud. Om förhoppningar om samverkan däremot används som skäl för att minska det egna ansvaret och den egna finansieringen blir det mer problematiskt. Det är därför avsaknaden av tydliga mål blir problematisk. Krav på ”prioriteringar, hållbar finansiering och kostnadsmedvetenhet” samtidigt som konkreta ambitioner lyser med sin frånvaro riskerar att leda till fortsatt sänkta ambitioner för kulturen i Stockholm.

Förslaget till program utgår från två perspektiv: 1. Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur och 2. Ett kreativt och attraktivt Stockholm. Till att börja med skulle vi vilja se att det första perspektivet var än mer framåtsträvande och inte bara handlade om lika möjligheter att ta del av och skapa kultur utan också att alla ska få lika och större möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Inom det första perspektivet står att stadsplaneringen därför redan i tidiga skeden ska identifiera eventuella behov och pröva möjligheten att inkludera lokaler och platser för kulturupplevelser och föreningsliv. I Stockholm ska alla invånare även ha förutsättningar till eget skapande och därmed bidra till en levande och öppen stad. Vi håller med om detta men anser att det behövs mer styrande mål, vi menar att staden aktivt måste bestämma sig för att inneha lokaler i alla stadsdelar och i alla stadsutvecklingsområden för att tillgodose behov av lokaler för kultur och föreningsliv.

Vi vet redan att det finns ett stort behov av lokaler både för förenings- och kulturlivet runt om i staden och att staden äger lokaler är enda garanten för att lokaler långsiktigt upplåts till förenings- och kulturlivet. Därför behöver staden ha styrande mål om att utveckla, behålla och tillskapa lokaler i egen ägo.

Vad gäller stadsplanering skulle vi vilja se att ett kulturstrategiskt program vågar ha som mål att staden i sin planering prövar att införa kulturytefaktor som riktvärde, på samma sätt som parkeringsnorm och grönytefaktor är etablerade riktvärden när bostadsområden och städer planeras. Att göra kulturen till en prioriterad planfråga är ett självklart mål för ett program som ändå inleder med att Stockholm växer med kultur. Vi hade gärna sett mål om att till exempel stödja och utveckla evenemang i ytterstaden, vi kan konstatera att detta helt saknas i remissen. Om alla ska få lika möjligheter att ta del av och skapa kultur behöver ytterstaden prioriteras. Det räcker inte att skriva ”alla stadsdelar”. Vi saknar också skrivningar om kultursekreterarna som borde vara en given samarbetspartner i målet lika möjligheter att ta del av och skapa kultur. Vidare nämns inte stadens program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, där exempelvis barn och elever som lever i regnbågsfamiljer ska bemötas likvärdigt och deras familjeförhållanden ska speglas i pedagogiska material, samtal och kulturaktiviteter i förskolan och skolan. Hur strategin förhåller sig till detta eller ämnar ta steg framåt går inte att utläsa av förslaget till program. Slutligen kan vi konstatera att det inte står någonting om de nationella minoriteterna i hela programmet, detta ser vi som en stor brist. I synnerhet som Stockholms stad är förvaltningskommun för finska, samiska och meänkieli, utvecklingskommun för romsk inkludering samt att många från den judiska och romska minoriteten bor i staden. Programmet behöver kompletteras i detta avseende för att framhålla hur staden strategiskt ska lyfta och stärka de nationella minoriteternas språk och kultur i staden och förhoppningsvis samtidigt sprida kunskap och intresse om de nationella minoriteterna i staden. Vi menar vidare att man även behöver lyfta andra minoritetsgruppers språk och kulturuttryck samt involvera det i stadens alla olika arrangemang för att synliggöra de språk och kulturer som finns i staden. Det här arbetet menar vi är viktigt inte bara för de som tillhör en minoritet, oavsett om det är inom de nationella minoriteterna eller andra minoritetsgrupper, utan också för att öka förståelse, samhörighet och integration.

Ledamoten Göran Ek (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Stockholm ska vara en stad där alla känner att man kan ta del av stadens kulturliv. Kultur skapar en känsla av samhörighet och är en viktig byggsten för att vi ska kunna behålla ett sammanhållet samhälle.

Det är därför viktigt att stödja projekt som underlättar för medborgarna att ta del av vår majoritetskultur. Inte minst är det av stor vikt att de som nyligen har invandrat till Sverige har goda möjligheter att ta till sig svensk kultur och svenska värderingar. Det kommer underlätta för invandrargrupper att både förstå det svenska samhället och känna samhörighet till det.

Konst, kultur och kreativa företag är en tillväxtmotor för Stockholms viktiga besöksnäring. Detta måste vi prioritera om Stockholm även fortsättningsvis ska vara en stad som lockar besökare. Det är det unika med Sverige och Stockholm som också gör att människor vill komma till vår stad. Besöksnäringen som innefattar både offentliga och privata verksamheter bygger oftast på svensk kultur och vårt svenska kulturarv.

§ 12. Upphandling av larmmottagningssystem för Stockholms Trygghetsjour

Dnr 2.3.3-600/2020

Äldrenämndens beslut

1. Förvaltningschefen ska, med möjlighet till vidaredelegation, genomföra upphandling av larmmottagningssystem.
2. Förvaltningschefen ska, med möjlighet till vidaredelegation, besluta om upphandlingsdokument, fatta tilldelningsbeslut, ingå avtal och förlänga avtal med upphandlad leverantör.
3. Förvaltningschefen ska, med möjlighet till vidaredelegation, utifrån affärsmässiga grunder, vid behov vidta förändringar såsom uppsägning, kompletteringar och/eller tillägg till avtalet.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-10-14.

Med anledning av gällande regelverk behöver äldrenämnden genomföra en ny upphandling av larmmottagningssystem. De två senaste upphandlingarna som genomfördes under 2019-2020 resulterade inte i tilldelningsbeslut.

Utöver mottagning av trygghetslarm ska även möjligheter till befintlig välfärdsteknologi samt möjligheter till utveckling för framtida tjänster inom välfärdsteknologin inbegripas.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.